

**Recenzja rozprawy doktorskiej  
magistra Tomasza Stroińskiego  
zatytułowanej  
O pewnych półgrupach zbiorów zwartych wypukłych  
oraz o minimalnych reprezentacjach elementów  
ich przestrzeni ilorazowych.**

Tematyka rozprawy doktorskiej mgra. Tomasza Stroińskiego jest związana z analizą wypukłą. Dotyczy ona przestrzeni Minkowskiego - Rådströma - Hörmandera (w skrócie przestrzeni MRH) i ich pewnych modyfikacji.

Bardziej szczegółowo, niech dla danej przestrzeni liniowej topologicznej Hausdorffa  $X$ ,  $B(X)$  oznacza stożek podzbiorów wypukłych, domkniętych i ograniczonych przestrzeni  $X$  (z sumą Minkowskiego i naturalnym mnożeniem przez skalar). Wtedy symbolem  $MRH(X)$  oznaczamy najmniejszą przestrzeń wektorową w którą można zanurzyć stożek  $B(X)$ . Elementami przestrzeni  $MRH(X)$  są klasy równoważności (względem pewnej relacji) par zbiorów wypukłych, domkniętych i ograniczonych. Ponadto relacja inkluzji w  $B(X)$  wyznacza w przestrzeni  $MRH(X)$  częściowy porządek, który nadaje jej strukturę kraty.

Wypada wspomnieć, że przestrzenie MRH znalazły zastosowanie w rachunku quasi-różniczkowym, teorii multifunkcji, teorii multimiary, a nawet w ekonomii (bardziej szczegółowe dane znajdują się w recenzowanej rozprawie doktorskiej). W związku z powyższym istotnego znaczenia nabiera pytanie o istnienie oraz charakterystykę tych par zbiorów, które są minimalne w swoich klasach równoważności ze względu na relację inkluzji. Rola par minimalnych w przestrzeni MRH jest tak samo istotna jak minimalna reprezentacja ułamków liczbowych, na których łatwiej wykonywać jest działania kiedy licznik i mianownik są możliwie najmniejszymi liczbami reprezentującymi dany ułamek.

Tematyka minimalnej reprezentacji klas równoważności w przestrzeni MRH została zapoczątkowana pracą D. Pallaschke, S. Scholtesa i R. Urbańskiego z 1991 roku (zob. [29] w bibliografii rozprawy). Udowodniono w niej istnienie reprezentacji minimalnej (czyli minimalnej pary zbiorów wypukłych) w przestrzeni  $MRH(X)$  dla klas podzbiorów zwartych i wypukłych przestrzeni liniowej topologicznej  $X$ . W związku z powyższym rezultatem istotnego znaczenia nabierają następujące pytania na które odpowiedź nie jest znana nawet w przypadku gdy  $X = \mathbb{R}^n$  dla  $n > 2$ ):

1. W jaki sposób ustalić czy para zbiorów zwartych wypukłych jest parą minimalną?
2. W jaki sposób zredukować parę nieminimalną zbiorów do pary minimalnej?
3. W jaki sposób wyznaczyć wszystkie pary minimalne równoważne danej parze zbiorów?

W recenzowanej pracy doktorskiej podjęto próbę odpowiedzi na te pytania w przypadku rodziny  $B_C(\mathbb{R}^n)$  wielościanów których wektory normalne do pełnowymiarowych ścian zawierają się w pewnym ustalonym skończonym zbiorze  $G$ .

Rozprawa mgra Stroińskiego składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów i bibliografii

liczącej 42 pozycje.

Rozdziały pierwszy i drugi mają charakter wstępny. W rozdziale pierwszym zaprezentowano podstawowe oznaczenia i definicje wykorzystywane w dalszej części rozprawy. W rozdziale drugim omówiono pewne znane własności rodziny zbiorów niepustych, ograniczonych, domkniętych i wypukłych. Znajdujemy tu między innymi podstawowe fakty dotyczące przestrzeni Minkowskiego - Rådströma - Hörmandera, znane twierdzenia dotyczące redukcji par zbiorów wypukłych jak również znane kryteria minimalności par zbiorów wypukłych.

Oryginalne rezultaty doktoranta znajdują się w dalszych rozdziałach rozprawy.

W rozdziale trzecim została omówiona teoria  $G$ -wielościńców czyli wielościńców o ustalonych kierunkach ścian, które to obiekty były badane wcześniej między innymi przez Aleksandrowa, Grzybowskiego i Urbańskiego (zob. [1, 19, 20] w bibliografii rozprawy). W paragrafie 3.2 zdefiniowano główne pojęcia związane z  $G$ -wielościńcami. Znajdujemy tu między innymi definicje sieci  $G$ ,  $G$ -wielościńca,  $G$ -płaskości wypukłej, macierzy sieci  $G$  oraz wektora właściwego. Ponadto Przykład 3.2.12 pokazuje że suma Minkowskiego dwóch  $G$ -wielościńców nie musi być  $G$ -wielościńcem. W paragrafie 3.3 omówiono różne reprezentacje wielościńców i wielokątów (czyli wielościńców w  $\mathbb{R}^2$ ) potrzebne w dalszej części rozprawy. W paragrafie 3.4 ( w związku z Przykładem 3.2.12) wprowadzono analogiczną do sumy Minkowskiego  $G$ -sumę Minkowskiego (zob. Def. 3.4.1), która pozwala zdefiniować w zbiorze  $G$ -wielościńców strukturę półgrupy. Wykazano tu również podstawowe własności tej półgrupy (m. in. porządkowe prawo skreśleń). W paragrafie 3.5 zdefiniowano podstawową dla dalszych badań relację równoważności par  $G$ -wielościńców. Paragraf 3.6 zawiera oryginalne wyniki doktoranta opublikowane w pracy [36] (zob. bibliografię rozprawy). Rozpoczyna go Przykład 3.6.1 pokazujący że znane kryteria minimalności dla wielokątów nie funkcjonują w przypadku  $G$ -minimalności. Główny rezultat tego rozdziału to Twierdzenie 3.6.10 podające warunki równoważne na  $G$ -minimalność. Wnioski 3.6.11 - 3.6.13 podają różne sformułowania tego twierdzenia zależne od reprezentacji wielokątów (zob. paragraf 3.3).

Rozdział 4 dotyczy rodzin  $G$ -wielościńców zamkniętych ze względu na sumę Minkowskiego. Zawiera on oryginalne rezultaty doktoranta opublikowane w pracy [35] (zob. bibliografię rozprawy). Twierdzenie 4.1.5 dostarcza pełnej charakterystyki takich rodzin  $G$ -wielościńców w  $\mathbb{R}^3$  w języku odcinków sferycznych. Mówi ono że rodzina  $B_G(\mathbb{R}^3)$  wszystkich  $G$ -wielościńców jest zamknięta ze względu na dodawanie Minkowskiego wtw gdy zachodzi warunek

(S) każdy przekrój dwóch odcinków sferycznych o końcach w  $G$  należy do  $G$ .

Ważnymi uzupełnieniami Twierdzenia 4.1.5 są Twierdzenia 4.3.2 i 4.3.3, które podaje geometryczną charakterystykę warunku (S). Twierdzenia 4.2.4 i 4.2.5 dotyczą analogicznego problemu na płaszczyźnie (odcinki sferyczne są w tym przypadku zastąpione przez zwykłe odcinki) i są one wykorzystywane w dowodzie twierdzeń z paragrafu 4.3.

Najistotniejszą część rozprawy stanowi Rozdział piąty zawierający nieopublikowane oryginalne rezultaty doktoranta. W paragrafie 5.1 skonstruowano metodę redukcji dowolnej pary  $G$ -wielościńców do pary  $G$ -minimalnej wykorzystując metody programowania liniowego (zob. Tw. 5.1.5). Podano w nim również kryterium  $G$ -minimalności wielościńców (zob. Tw. 5.1.3) jak również twierdzenie o istnieniu pary  $G$ -minimalnej (zob. Tw. 5.1.6). Paragraf 5.2 zawiera moim zdaniem najistotniejszy rezultat rozprawy, a mianowicie algorytm znajdowania par  $G$ -minimalnych

(zob. Tw. 5.2.1). Działanie algorytmu uzyskanego w paragrafie 5.2 zilustrowano w paragrafie 5.3.

Mozliwe zastosowania  $G$ -minimalności ilustruje rozdział 6 rozprawy. W paragrafie 6.1 badany jest związek między  $G$ -minimalnością pary  $G$ -wielościanów a ich minimalnością (zob. Tw. 6.1.3 i Stw. 6.1.5). W paragrafie 6.2 wskazano możliwe zastosowania  $G$ -wielościanów i wskazano dalsze możliwe kierunki ich badań.

Moim zdaniem rozprawa doktorska magistra Tomasza Stroińskiego prezentuje wysoki merytoryczny poziom. Dowody głównych jej rezultatów wymagały od doktoranta dużej sprawności technicznej i wiedzy dotyczącej analizy wypukłej. Moim zdaniem, na szczególne wyróżnienie zasługują wyniki czwartego i piątego rozdziału. Istotne jest również to że rozprawa zawiera przykłady, które lepiej pozwalają zrozumieć sens wprowadzanych pojęć jak również dostarczają motywacji do formułowania zawartych w rozprawie twierdzeń. Ponadto rozprawa jest poprawnie zredagowana.

Na podstawie wyżej wymienionych faktów z pełną odpowiedzialnością stwierdzam, że rozprawa doktorska magistra Tomasza Stroińskiego spełnia warunki ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 roku. W związku z tym wnioskuję o nadanie magistrowi Tomaszowi Stroińskiemu stopnia doktora nauk matematycznych w dyscyplinie matematyka. Ponadto uważam że rozprawa zasługuje na wyróżnienie.

Kraków, dnia 24 maja 2019 roku

Prof. dr hab. Grzegorz Lewicki  
Profesor zwyczajny w Instytucie Matematyki  
Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Grzegorz Lewicki

**Uzasadnienie wniosku o wyróżnienie rozprawy  
magistra Tomasza Stroiskiego.**

Wnioskuje o wyróżnienie rozprawy doktorskiej magistra Tomasza Strońskiego ze względu na uzyskane przez niego następujące rezultaty:

- a. Twierdzenie 4.3.3 charakteryzujące skończone zbiory z wewnątrznie przecinającym się szkieletem sferycznym;
- b. rezultaty z paragrafu piątego, w szczególności algorytm uzyskiwania par  $G$ -minimalnych z wykorzystaniem metody sympleksowej (zob. Twierdzenie 5.2.1).

Kraków, dnia 24 maja 2019 roku

Prof. dr hab. Grzegorz Lewicki  
Profesor zwyczajny w Instytucie Matematyki  
Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

*Grzegorz Lewicki*